

Факультет
агротехнологій та
природокористування

Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування

ЕКСПЛІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОВОЧІВНИЦТВО»

1. Профіль дисципліни

Кафедра селекції та насінництва імені професора М. Д. Гончарова	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин» Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня Кількість кредитів – 5,0 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр - за вибором здобувача (рекомендовано на 5-6 семестр) Компонент освітньої програми: вибіркова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська Форма контролю: Д/залік
--	---

2. Інформація про викладачів

Викладач/Координатор освітнього компонента	Оничко Тетяна Олександрівна
Профайл викладача -	https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-selekcii%20i-nasinnictva-im-m-d-goncharova/sklad-kafedri/onichko-tetyana-oleksandrivna/
Контактна інформація	кабінет 4 т корпусу кафедри селекції та насінництва ел. адреса: tatiana.onychko@snau.edu.ua onychko@gmail.com
Консультації:	очна – кожного понеділка з 14:00 до 15:00
Сторінка курсу в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1209

3. Анотація до дисципліни

Овочівництво це дисципліна в основу якої покладено вивчення біологічних особливостей овочевих рослин і розробку їх агротехніки з метою отримання високих врожаїв при найменших затратах праці і коштів на одиницю продукції. Головним завданням галузі овочівництво полягає у забезпечення населення високоякісною

овочевою продукцією. Саме тому овочівництву відводиться особливе місце у розробці та впровадженні технологій цілорічного вирощування різноманітної високоякісної, екологічно безпечної овочевої продукції, а також розширення сортового та гібридного асортименту овочевих рослин.

Вивчення основ дисципліни дозволить майбутнім фахівцям набути знань щодо відношення овочевих рослин до факторів навколишнього середовища, зареєстрованих сортів та гібридів; отримання знань та умінь по сучасним технологіям вирощування овочевих культур в умовах відкритого та закритого ґрунту, способів поліпшення якості продукції та заходів щодо її підтримання, а також шляхів скорочення затрат праці й засобів виробництва в процесі вирощування овочів на основі використання сучасних агротехнологій.

4. Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо вивчення біології овочевих культур, технології вирощування високих врожаїв у відкритому і закритому ґрунті з мінімальними затратами праці та коштів. Теоретичною основою дисципліни є практичне їх застосування в сільському господарстві для підвищення урожайності овочевих культур, набуття практичних навичок, які необхідні для роботи агронома. Впровадження енергозберігаючих технологій, використання високоврожайних, стійких до хвороб і шкідників сортів та гібридів.

У результаті вивчення дисципліни “Овочівництво” студенти засвоять вкрай необхідні знання, зокрема: - вивчення факторів навколишнього середовища, які впливають на ріст і розвиток овочевих рослин: кліматичні, едафічні, біотичні, антропогенні, та їх вплив на формування врожаю; - особливості проведення агротехнічних заходів по вирощуванні овочевих рослин у відкритому та закритому ґрунті; - проведення передпосівної підготовки насіння: калібрування, протруювання, намочування, пророщування, прогрівання, обробка біологічно активними речовинами, дражування, барботування, гідрофобізація та інкрустація, загартування; - основні етапи та вимоги до технологій вирощування основних овочевих рослин.

ДРН 1. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен знати особливості історичного розвитку овочівництва в Україні, вміти проводити ботанічну класифікацію та групування овочевих рослин, володіти знаннями щодо вимог овочевих рослин до умов навколишнього середовища та методи їх регулювання

ДРН 2. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен знати агробіологічні та агротехнічні основи вирощування овочевих культур, вміти розраховувати необхідну кількість добрив під запланований рівень врожайності

ДРН 3. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен знати особливості розмноження овочевих рослин, способи розмноження та особливості сівби овочевих рослин, вміти вирощувати розсаду з насіння.

ДРН 4. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен знати агробіологічні та агротехнічні основи технологій вирощування овочевих капусти, цибулі, столових буряків, проводити пошук, аналіз та обробку потрібної інформації для складання технологічних схем вирощування даних з урахуванням рівня інтенсифікації виробництва, ресурсоощадливості, адаптивності.

ДРН 5. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде володіти знаннями щодо складання технологічних схем вирощування гарбузових, пасльонових, бобових і багаторічних овочевих рослин з урахуванням рівня інтенсифікації виробництва, ресурсоощадливості, адаптивності.

5. Організація навчання

5.1. Формат дисципліни

Дисципліна викладається очно для денної форми навчання, хоча за необхідності (карантинні обмеження, тощо) може викладатися дистанційно через систему Moodle та додатків ZOOM, Google Classroom, Google Meet тощо. Можливим є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.

5.2. Тематичний план початкової дисципліни

Теми, що будуть розглянуті в межах вибіркового освітнього компоненту
Модуль 1. Біологічна характеристика овочевих рослин. Класифікація та походження. Вимоги до умов навколишнього середовища та їх оптимізація у відкритому і закритому ґрунті
Тема 1. Овочівництво як наукова і виробнича галузь рослинництва та її завдання.
Тема 2. Вимоги овочевих культур до умов вирощування і методи їх регулювання.
Тема 3. Загальні питання технології виробництва овочів.
Тема 4. Система обробітку ґрунту.
Тема 5. Способи розмноження овочевих рослин.
Тема 6. Особливості вегетативного розмноження овочевих рослин. Метод розсади.
Модуль 2. Технологічні заходи вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті.
Тема 7. Технологія вирощування та капусти.
Тема 8. Технологія вирощування та збирання цибулі та часнику.
Тема 9. Технологія вирощування столових корене- та бульбоплодів.
Тема 10. Технологія вирощування гарбузових рослин у відкритому ґрунті.
Тема 11. Технологія вирощування пасльонових у відкритому ґрунті.
Тема 12. Технологія вирощування багаторічних овочеві культури.
Тема 13. Технологія вирощування овочевих бобових культур.

5.3. Методи викладання та форми навчання

Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	<ul style="list-style-type: none">- словесні (навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, навчальна дискусія);- наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація);- практичні (вправа, дослід, практична робота);- за логікою викладу (індукція, дедукція);- за рівнем пізнавальної активності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі);- інтерактивних методів навчання (інтерактивні технології колективно-групового та кооперативного навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, casemетод, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проєкт, пошук інформації, коло ідей);- нетрадиційні методи навчання (викладач як модератор, ігрове проєктування).
Методи навчання (які види)	Уважне читання конспектів і продумування проблемних

навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	<p>питань лекцій, рішення завдань;</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів; - обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача; - підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій; - виконання індивідуального завдання; <p>використання ПК</p>
--	--

5.4. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання дисципліни	Максимально студент може отримати 100 балів за пройдений курс																					
Система оцінювання кожної активності здобувача вищої освіти	<p>При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.</p> <p><i>Сумативне оцінювання</i> – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль 1, модуль 2), атестація та/або заліку. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.</p> <p>Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="662 1512 1484 2069"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th style="text-align: center;">для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center;">зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">82-89</td> <td rowspan="3" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">75-81</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">69-74</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-68</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35-59</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1-34</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>		Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	відмінно	зараховано	82-89	добре	75-81	69-74	60-68	задовільно	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою																					
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																				
90 – 100	відмінно	зараховано																				
82-89	добре																					
75-81																						
69-74																						
60-68	задовільно																					
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																				
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																				

Критерії оцінювання	Підсумковий контроль результатів навчання здійснюється на підставі проведення диференційованого заліку за однією із форм (тестування, усного опитування, написання письмової роботи) за програмою навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з трьох модулів дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час заліку та балів, отриманих під час поточного контролю. Підсумкові завдання дозволяють перевірити розуміння студентом програмного матеріалу. Тестові питання теоретичного та практичного спрямування передбачають вирішення практичних професійних завдань й дозволяють діагностувати рівень підготовки студента та рівень його компетентностей з навчальної дисципліни. Результати складання заліку фіксується у залікову відомість, заліковій книжці, індивідуальному плані студента.
---------------------	--

6. Пререквізити

Попередні вимоги до опанування або вибору начальної дисципліни: без обмежень.

7. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основні джерела

Підручники, посібники

1. Барабаш О. Ю., Тараненко Л. К., Сич З. Д. Біологічні основи овочівництва. К: Арістей, 2005. 344 с.
2. Болезни и вредители овощных культур. Київ: Юнивест Медиа, 2008. 256 с.
3. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Сулима Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 2. Відкритий ґрунт. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. С. 144-156.
4. Музика Л. П., Оничко Т. О. Овочівництво. Конспект лекцій. Суми : СНАУ, 2014. 122 с.
5. Овочівництво : практикум / За ред. В. І. Лихацького. Вінниця, 2012. 461 с.
6. Сич З. Д. Овочівництво : Навчальний посібник / З. Д. Сич, І. М. Бобось, І.О. Федосій. – К.: ЦП «Компринт», 2018. 406 с.
7. Слепцов Ю. В., Федосій І. О. Органічне овочівництво : навчальний посібник. Вінниця 6 ТОВ «Нілан-ЛТД». 2016. 272 с.
8. Яровий Г.І. Овочівництво: навч. Посібник/ Г.І. Яровий, О.В. Романов. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.

Методичне забезпечення

1. Оничко Т. О. Електронний курс з дисципліни «Овочівництво» для студентів спеціальності 203 «Захист і карантин рослин» у середовищі MOODLE. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1258>.
2. Музика Л. П., Оничко Т. О. Овочівництво: робочий зошит для виконання лабораторно-практичних робіт. Суми : СНАУ, 2016. 63 с.
3. Оничко Т. О. Овочівництво : Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи. Суми : Сумський національний аграрний університет, 2019. 32 с.

Електронні ресурси

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2021 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>.

2. Електронна енциклопедія сільського господарства. Режим доступу: <http://www2.agroscience.com.ua>
3. GrowHow. Органічне землеробство краще традиційного? Режим доступу: <https://www.growhow.in.ua/organichne-zemlerobstvo-krashhe-tradytsijnogo/>
4. Бібліотечно-інформаційний ресурс СНАУ (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях, тощо). Режим доступу: <https://library.snau.edu.ua/>.
5. Інституційний репозиторій СНАУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, навчальні об'єкти, наукові звіти, тощо). Режим доступу: <http://repo.snau.edu.ua/>.
6. Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> (Київ, проспект Голосіївський, 3, +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек.
7. Аграрний сектор України. Режим доступу: <http://agroua.net/>
8. Органічне землеробство як перспектива для економіки АПК України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://orgzem.zo.net.ua/?p=232>
9. Сільськогосподарський портал. Технології вирощування овочевих культур. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.agromage.com

Додаткові джерела

1. Барабаш О. Ю., Сич З. Д., Носко В. Л. Догляд за овочевими культурами. К. : Нововведення, 2008. 122 с.
2. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т. Зелені овочеві культури. Київ : Вища школа, 2006. 86 с.
3. Дидів О.Й. Капустяні овочеві культури. Львів, 2008. 100 с.
4. Капустные растения: Практический справочник овощевода. Київ : Юнивест Медиа, 2009. 256 с.
5. Лихацький В.І., Чередниченко В.М. Капуста цвітна. Вінниця: ВНАУ, 2010. 167 с.
6. Овочівництво відкритого ґрунту : навчальний посібник / За ред. В. І. Шемавньов. Львів : "Магнолія 2006", 2013. 470 с.
7. Сологуб Ю. І., Андрюшко А. Ю. Досвід виробництва та маркетингу овочів в Україні. Київ. 2006.
8. Сучасні технології в овочівництві / За ред. К.І.Яковенко. Харків : ІОБ УААН, 2001. 126 с.
9. Технологія виробництва овочів і плодів / За ред. О.Ю.Барабаша. К. : Вища школа, 2004. 430 с.

Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.
4. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.
5. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).
6. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).